

vallen, op de hoogte. Zo zag een hunner dat een aantal kwikstaartjes achter een sperwer aanging! Naar aanleiding van een vraag van de heer Gijtenbeek ontstaat een uitvoerige discussie over de reactie van vogels op thermiek, zoals b.v. veroorzaakt wordt door uitlaatgassen van fabrieksschoorstenen. Het gedrag van de vogels zou ten dele ook te verklaren zijn door hun aarzeling bij en/of voor onbekend terrein c.q. een grote stad.

In de pauze wordt op uitnodiging van Dr. Montagne een deel van de pas verworven collectie uit St. Michielsgestel (zie blz. 2) bezichtigd.

Na de pauze is het woord aan de heer Hillegers over „Stinse planten in Nederland”; zijn voordracht zal in een volgend maandblad verschijnen.

VERSLAG VAN DE FEESTVERGADERING van het 60-jarig jubileum van het Natuurhistorisch Genootschap op maandag 21 december 1970 in het Staargebouw te Maastricht.

*Genootschap, als men die wil laecken,
Segh, dat Sie iets beters maecken;
Laecken en Maecken is groot verschil,
Die niet en kan maecken, moet swijghen stil! **

Na de opening van de vergadering verwelkomt de Voorzitter van het Natuurhistorisch Genootschap, Prof. Dr. J. K. A. van Boven de in zeer grote getale opgekomen belangstellenden, en sprak een bijzonder woord van welkom tot de Commissaris der Koningin in Limburg, Mr. Dr. Ch. van Rooy, die vanaf zijn komst naar Maastricht blijk heeft gegeven van zijn daadwerkelijke belangstelling voor het Genootschap.

Dan richt hij zich tot Mevrouw Mr. L. Kortmann-Fleskens en tot Mr. Dr. C. H. M. Kortmann, Commissaris der Koningin in Noord Brabant, aan wie hij, onder applaus van alle aanwezigen, tevens hulde bracht voor zijn 40-jarige trouw aan het Natuurhistorisch Genootschap.

Het Gemeentebestuur van Maastricht wordt, daar de Burgemeester wegens ziekte verhinderd is, vertegenwoordigd door Wethouder en Mevrouw R. de Vries, benevens door de Gemeentesecretaris Mr. A. Minis.

Ook de bestuursleden van het Limburgs Ge-

schied- en Oudheidkundig Genootschap, van het Limburgs Landschap, van de Culturele Raad Limburg, van het I.V.N. district Limburg, worden speciaal begroet; het wordt bijzonder op prijs gesteld dat namens de Belgische zustervereniging Natura Limburg Prof. Ir. J. Hiemeleers aanwezig is, vergezeld van de heer M. Verbeeck, conservator van het museum te Bokrijk. Ook de Directeur van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht, Dr. D. G. Montagne, hoort tot de eregasten, evenals Dr. G. van Eyndhoven uit Haarlem en de heer B. van der Wijngaart 's-Gravenhage, die resp. de Entomologische Vereniging en de Kon. Nederl. Natuurhistorische Vereniging op deze bijeenkomst vertegenwoordigen alsmede de heer J. A. Nijkamp, landelijk voorzitter van het I.V.N.!

De Voorzitter van het Genootschap memoreert dat op zondag 27 november 1910 te Sittard 18 personen samen kwamen op initiatief van Rector Cremers en de heer Jacq. P. van Term, hoofdredacteur van de Limburger Koerier.

De groeiende belangstelling voor de levende natuur was de drijfveer van deze limburgers om een lang gekoesterde wens in vervulling te doen gaan, nl. de oprichting van een „Provinciaal Natuurhistorisch Genootschap in Limburg”. Tijdens de oprichtingsvergadering werd Rector Cremers tot voorzitter gekozen, een functie die hij veertig jaren lang met onvermoeid idealisme heeft vervuld. Gevormd in Rolduc, waar hij 10 jaren lang biologie doceerde, begiftigd met een helder verstand en een onuitputtelijke energie drukte Rector Cremers vanaf de oprichting zijn stempel op het jonge Genootschap. Duidelijk stond voor hem de lijn vast waarlangs het Genootschap zou moeten uitgroeien tot een wetenschappelijke vereniging, waarin vakgeleerden, specialisten en natuurliefhebbers naast én met elkaar zouden werken.

Door het uitgeven van een Jaarboek (van 1911 tot 1923), van een Natuurhistorisch Maandblad (van 1912 tot heden) en van de Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (van

* Een oud rijmpje door Rector Cremers toepasselijk gemaakt op het Natuurhistorisch Genootschap, zoals ons lid, de 83 jarige heer Sterken uit Heerlen, het terugvond in het Zondagsblad van de Limburger Koerier van 10 december 1910.

1948 tot heden) werd het wetenschappelijk facet vanaf het begin vastgelegd en volgehouden. Het verleden heeft bewezen dat met deze taak niet te hoog gegrepen was, want de uitgaven van het Genootschap vonden een duidelijke weerslag in de wetenschappelijke wereld.

Op dit ogenblik onderhoudt het Genootschap een ruilverkeer met 201 instellingen, verspreid over ruim 40 landen, zowel in Europa, Amerika, Azië als in Australië. Het resultaat van deze uitwisseling is te zien in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum, waar de 314 verschillende

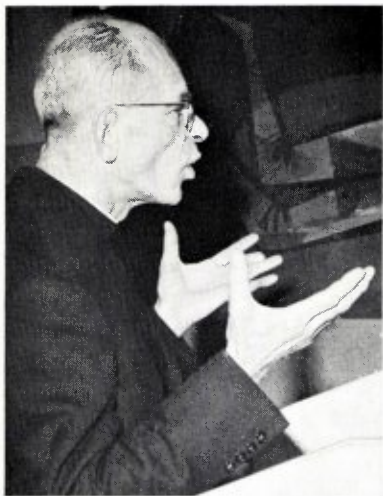
tijdschriften — dank zij het ruilverkeer — regelmatig jaarlijks aankomen en bewaard worden.

Prof. van Boven acht het passend, dat bij de viering van dit jubileum al degenen in dankbare herinnering te gedenken of te bedanken, die belangeloos en uit pure liefde voor de wetenschap in de loop der jaren hun kostbare tijd gegeven hebben bij de redactionele verzorging van deze uitgaven t.w. Rector Jos Cremers, Pater Dr. H. Schmitz, de bioloog G. H. Waage, Dr. E. Kruytzer, Mevrouw Dr. W. Minis- van de Geyn en Dr. P. J. van Nieuwenhoven.

Autoriteiten en leden van het Natuurhistorisch Genootschap.

foto: Jan van Eyk.

De Voorzitter, professor van Boven

Namens K.N.N.V., feliciteert de heer van der Wijngaart (Den Haag)

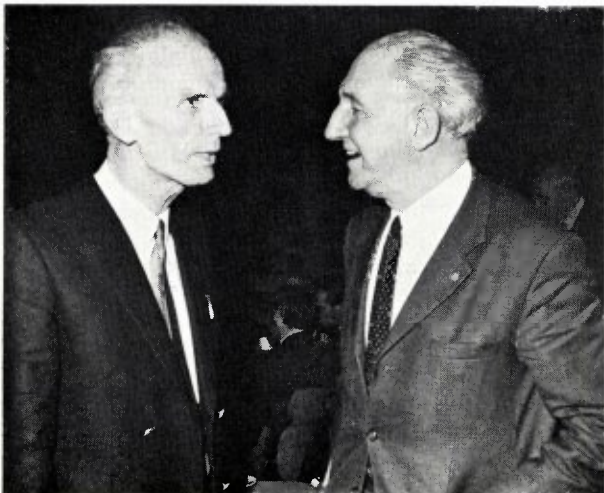
*Dr. G. L. van Eyndhoven, Haarlem
(Entom. vereniging)*

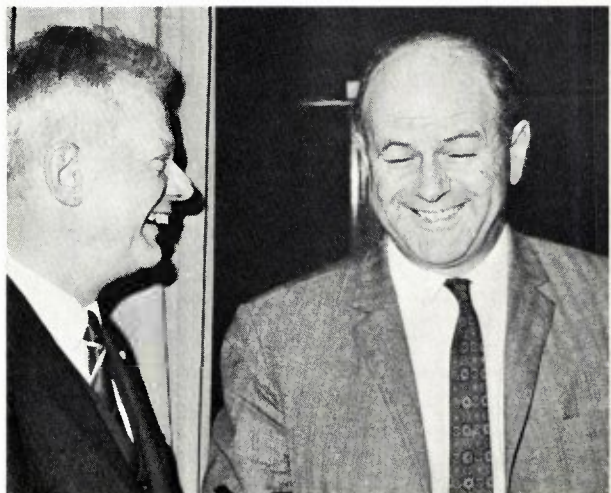
*Ir. D. C. van Schaik, Heerlen
Still going strong.*

*De heer van der Kruk, Heerlen
altijd present.*

*De heren van Nieuwenhoven en Nijkamp
in een geëngageerd gesprek*

*Dr. Ir. W. Diemont en deputé Ir. Horsmans
in beste stemming*
foto's: Jan van Eyk

Spreker brengt tevens zijn oprechte dank aan alle medewerkers, die in de afgelopen jaren hun artikelen hebben toevertrouwd aan het Maandblad of aan de Publicaties.

Dat het Genootschap dit alles financieel kan bekostigen is te danken aan de subsidies van Provincie en Gemeente die beiden voor hun steun hulde verdienen.

De verspreiding van natuurkennis werd en wordt nog steeds bereikt door op de maandvergaderingen zowel aan specialisten als aan amateurs de ruimte te geven om voordrachten te houden of mededelingen te doen. Tegelijkertijd worden excursies georganiseerd om de natuur zelf ter plaatse te bestuderen. Door de verslagen van de maandvergaderingen en excursies met veel zorg samen te stellen blijven alle ter tafel gebrachte of waargenomen gegevens over flora, fauna en gea bewaard voor de toekomst. Juist door de samenwerking van vakgeleerden en amateur-specialisten was het Natuurhistorisch Genootschap in het verleden tot grote prestaties in staat.

Reeds in 1912 stichtte het jonge Genootschap een museum en vervulde hiermee een wens, die reeds in de oprichtingsvergadering ter tafel was gekomen. Het nieuwe museum — hoe primitief het ook mocht zijn — had een stimulerende invloed op de activiteit van de leden van het Genootschap en onder de geestdriftige bezieling van zijn voorzitter werd veel kostbaar materiaal aangebracht en veilig gesteld voor de toekomst.

Toen in 1917 de gemeente Maastricht het museum overnam en tegelijkertijd Rector Cremers benoemde tot conservator kwam hierin geen verandering. Terecht merkt Dr. E. Kruytzer in 1960 op: „Dat de groei van het Natuurhistorisch Museum in het verleden en thans, in hoofdzaak te danken is aan de leden van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg”.

Als geldt het een heilige traditie zo leeft het inzicht en de geest van de stichters nog steeds voort in het Genootschap. Wij vinden dezelfde koers terug zowel tijdens het voorzitterschap van dokter Willemse, de bekende arts-Orthopteroloog uit

Eygelsloven, als tijdens het presidium van onze onlangs overleden oud-voorzitter Dr. Kruytzer. Doch ook de toekomst verdient aandacht. De bestaande betrekkingen zowel met het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, als met de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging zouden in de toekomst ongetwijfeld meer reliëf kunnen krijgen. Onlangs zijn opnieuw nauwere relaties aangeknoopt met Natura Limburg, de vereniging van onze Belgische Natuurvrienden. Het is onze vurige wens dat dit hernieuwd contact thans mag uitgroeien tot een hechte en langdurige samenwerking.

Tot slot richt de Voorzitter het woord tot alle leden van het Natuurhistorisch Genootschap. In naam van het bestuur dankt hij allen voor de prettige geest van vriendschap en de steeds bereidwillige samenwerking. Omdat deze onderlinge band zo sterk is, zal ook in de toekomst het Genootschap leven en tot daden in staat zijn. Een waarderend slotwoord geldt de heer Th. Maassen, die met zoveel initiatief en met onvermoeibare ijver de administratieve belangen van het Genootschap behartigt.

Voor de pauze geeft Dr. P. J. van Nieuwenhoven een markante beschrijving van diverse bloemsornten aan de hand van simultaan geprojecteerde dia's in een zogenaamde „beeldrijm” reportage: orchideeën gefotografeerd langs de Via Appia in Rome worden vergeleken met exemplaren uit het Gerendal; kalkplanten van de Bretonse kust worden gezet naast de limburgse krijtflora. De originele presentatie sloeg bij het auditorium enorm in zodat Dr. van Nieuwenhoven aan het eind van zijn causerie met een hartelijk applaus werd beloond. Grote bijval oogst Dr. J. M. van Susante (Venlo) die een sprankelende toespraak hield om de felicitaties van Het Limburgs Landschap over te brengen.

Tenslotte wordt als hoogtepunt van de avond de film „De grauwe kiekendief in de Peel” vertoond door de cineasten Jo Erkens en Maurice Nijsten.

Deze film wekt bewondering bij alle aanwezigen niet alleen vanwege de grote ornithologische ken-

nis over het vogelgedrag in het algemeen en van de grauwe kiekendief in het bijzonder, die in deze film tot uiting komt, maar tevens om de esthetische vertolking en technische perfectie; ook de muziek van Jean Lambrechts is verrassend goed. Van hun grote waardering gaven de aanwezigen dan ook blijk door een spontaan applaus.

Een dankwoord van de Voorzitter besluit deze ongeëvenaarde herdenkingsavond.

BOMEN OVER BOMEN

Een activiteit waarop reeds in N 70 de aandacht werd gevestigd, — zie Natuurhistorisch Maandblad, Jrg. 59, 1970, blz. 139 — betrof het verzoek van het Limburgs Landschap medewerking te verlenen aan de inventarisatie van merkwaardige bomen.

Ter ondersteuning en ter aanmoediging van deze actie, die uiteindelijk een bescherming van ons leefmilieu beoogt, zal het Natuurhistorisch Genootschap in het komende jaar dit onderwerp door voordrachten en excursies speciaal onder de aandacht van de leden brengen.

Ook het Natuurhistorisch Maandblad zal in de a.s. jaargang artikelen plaatsen waarin de functie van de boom uit milieu-hygienisch, esthetisch en recreatief standpunt wordt belicht; bovendien zal de „foto van de maand” steeds aan een of andere merkwaardige boom, laan of pleinbeplanting, enz. gewijd zijn.

In een apart rubriekje zal het „Wel en Wee” over bomen dat via de plaatselijke bladen komt overwaaien, opgesomd worden.

Het tweede kamerlid Dr. Sef Imkamp verwijt met bitterheid de inwoners van de Heirstraat te Beek (pays de son enfance) dat ze terwille van een verbreding van 40 cm. — of vanwege het inconvenient van afgevallen bladeren en vruchten? — 30 grote kastanjabomen hebben laten kappen.

Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer gaan een aantal eiken (30 jaar oud, meer dan 15 m. hoog) ver-

huizen van het Elserbos te Stein naar de picknickplaats langs de E 9 te Beek; op de huidige standplaats wordt de E 39 doorgetrokken.

Verhuiskosten per boom: f 1000,—.

De werkgroep „Gemeenteaangelegenheden” te Brunssum, waar in het jongste verleden al te lichtvaardig bomen gekapt zijn, vraagt aandacht voor groenvoorzieningen.

„Het rooien van fruitbomen is moeilijk te stoppen vanwege de Rijks-rooipremieregeling die nog geldt tot 1 maart a.s.” antwoorden Gedeputeerde Staten van Limburg op vragen van het statenlid Mevr. Jager-van Lonkhuizen.

Naar aanleiding hiervan zijn door G.S. inlichtingen ingewonnen bij Staatsbosbeheer, de Cultuurtechnische Dienst en het Recreatieschap Heuveland Zuid Limburg. Aan deze instanties werden twee vragen voorgelegd: a) in hoeverre doet het rooien van bomen schade aan het landschap en b) hoe kan eventuele schade worden hersteld. De antwoorden daarop van de instanties verschillen nogal.

Staatsbosbeheer stelt onder meer, dat ten gevolge van het feit dat de laatste twee jaar ongeveer 1500 hectare boomgaarden in Zuid-Limburg werd geroid, een zware aantasting is geweest van het landschap, omdat de boomgaarden in dit gebied één van de belangrijkste landschapselementen zijn.

De Cultuurtechnische Dienst vindt dat niet zo erg en acht de schade minder groot. Volgens deze dienst waren de boomgaarden in de meeste gevallen versleten en sterk uitgedund, waardoor het landschappelijk aspect sterk verminderd zou zijn. De Dienst wijst erop, dat in sommige ruilverkavelingen het verdwijnen van de boomgaarden wordt ondervangen door het aanbrengen van groensingels.

Het Recreatieschap tilt evenmin zwaar aan het rooien van de boomgaarden, hoewel men van mening is, dat het rooien in het algemeen wel een verarming betekent. Het hoogteverschil in het landschap zorgt er volgens 't Recreatieschap voor, dat de schade aan het landschap minder groot is,